

ผลสัมฤทธิ์ของนิสิตนักศึกษาแพทย์ ชั้นปีที่ 4 ที่ผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์

พจน์ ธีรคุปต์, พ.บ.*

บทคัดย่อ

วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร่วมมือกันจัดโครงการเวชจริยศาสตร์ สำหรับนิสิต/นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 โดยจัดเป็นกิจกรรมแบบพักค้างคืน และบรรยาย โดยมีนักศึกษา ทั้ง 2 สถาบัน จำนวน 108 คน เข้าร่วมโครงการ นิสิต/นักศึกษาแพทย์จะต้องตอบแบบ สอบถามปลายเปิดจำนวน 20 ข้อ ก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ เพื่อศึกษาว่านิสิต/ นักศึกษาแพทย์มีทัศนคติที่เปลี่ยนไปหรือไม่ หลังผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์

ผลการศึกษาหลังจากนิสิต/นักศึกษาแพทย์ผ่านโครงการแล้ว

1. นิสิต/นักศึกษาแพทย์ มีความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องคุณธรรม จริยธรรม โดยจาก แบบสอบถามหลังผ่านโครงการ นิสิต/นักศึกษาแพทย์นึกถึงจริยธรรมเพิ่มขึ้น จากที่ไม่คิด ถึงเลย เมื่อก่อนเข้าโครงการ
2. นิสิต/นักศึกษาแพทย์ วิเคราะห์และแสดงวิธีการแก้ปัญหาด้านจริยธรรมวิชาชีพ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยหลังผ่านโครงการ นิสิต/นักศึกษาแพทย์ตระหนักถึง จริยธรรมในวิชาชีพมากขึ้น โดยนิสิต/นักศึกษาแพทย์ใช้ความเป็นเหตุเป็นผลเข้ามาแก้ปัญหา สถานการณ์ของวิชาชีพ
3. ปรับพฤติกรรมในวิชาชีพที่แสดงต่อผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย เพื่อนร่วมวิชาชีพ และ เพื่อนต่างวิชาชีพอย่างเหมาะสม โดยนิสิต/นักศึกษาแพทย์ทราบถึงสิทธิผู้ป่วย ความสำคัญของ ญาติ และแก้ไขพฤติกรรมของเพื่อนร่วมวิชาชีพด้วยความมีเหตุผล และจริยธรรม
4. แสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในทางวิชาชีพ ได้อย่างเหมาะสม ถึงแม้ว่านิสิต/นักศึกษาแพทย์จะเลือกคำตอบง่าย ๆ แต่ก็มีความคิดเห็น ที่เหมาะสมในเรื่องโคลนนิ่ง และการทดลองในสัตว์และมนุษย์

Abstract Achievement of the 4th year medical students after joining medical ethic project

Poth Thirakhupt, M.D.

The Bangkok Metropolitan Medical College and Vajira Hospital and Faculty of Medicine, Srinakharinwirot University joined together in the medical ethic project

* ภาควิชาศัลยศาสตร์ วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล
Department of Surgery, Bangkok Metropolitan Medical College and Vajira Hospital.

for 4th year medical students. There were 108 students joining this project, they were together for 2 weeks to study medical ethic and it was 1 week overnight stay. They were asked to answer the 20-opened questions about medical ethic, pre and post test. The answers were analyzed to study whether their attitude on medical ethic were changed after finishing the project. The results are the followings

After joining the project, the medical students

1. understand the medical ethic more correctly than before
2. can analyze and discuss medical ethic more properly
3. change their behavior and idea about patients, patient's relative, colleges, and co-workers
4. can discuss properly about their medical profession.

(MJS 2002 , 9 68 – 76)

บทนำ

วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และ วชิรพยาบาล และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ร่วมมือกันจัดโครงการเวชจริยศาสตร์ สำหรับนิสิต/นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 โดยจัดเป็นกิจกรรมแบบพักค้างคืน และบรรยาย มีจุดมุ่งหมายว่าเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้วนิสิต/นักศึกษาแพทย์สามารถ

1. เรียนรู้ และมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม
2. วิเคราะห์และแสดงวิธีการแก้ปัญหาด้านจริยธรรมวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสม
3. ปรับพฤติกรรมในวิชาชีพที่แสดงต่อผู้ป่วยญาติผู้ป่วย เพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อนต่างวิชาชีพ อย่างเหมาะสม
4. แสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในทางวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาว่านิสิต/นักศึกษาแพทย์มีทัศนคติเปลี่ยนแปลงหรือไม่เพียงใด หลังผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น นิสิต/นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปีการศึกษา 2544 จำนวน 108 คน โดยให้ตอบแบบสอบถามก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ

นิยามศัพท์

ผลสัมฤทธิ์ของนิสิต/นักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ทัศนคติ ของนิสิต/นักศึกษาแพทย์ หลังผ่านโครงการ เมื่อเทียบกับก่อนผ่านโครงการ

สมมติฐานการวิจัย

เมื่อนิสิต/นักศึกษาแพทย์ผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์แล้วมีทัศนคติที่เปลี่ยนแปลงไปตามจุดมุ่งหมายของโครงการ

การประเมินผล

จากคำตอบของนิสิต/นักศึกษาแพทย์ที่ตอบแบบสอบถามก่อนและหลังเข้าโครงการเวชจริยศาสตร์ โดยพิจารณาจากคำตอบที่ซ้ำกันหรืออยู่ในแนวเดียวกัน

ผลการศึกษา

1. เรียนรู้และมีความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม

ตารางที่ 1

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
1. ท่านคิดว่าอาชีพแพทย์ ต่างกับอาชีพอื่นๆ อย่างไร				
- มุมานะ, เสียสละ, อุดทน, รับผิดชอบ	55	50.9	25	23.8
- ช่วยเหลือผู้อื่น	26	24.1	25	23.8
- จรรยาบรรณ + คุณธรรม	6	5.6	31	29.5
- ไม่แตกต่างกัน	6	5.6	2	1.9
- อื่นๆ	8	7.4	20	19.0
- ไม่ตอบ	7	6.5	2	1.9

พบว่า นิสิต/นักศึกษาแพทย์มีความเข้าใจตั้งแต่ก่อนเข้ามาเรียนแพทย์แล้วว่าวิชาชีพแพทย์ เป็นวิชาชีพที่ต้องมุมานะ เสียสละ อุดทน และต้องมีจรรยาบรรณ และทัศนคติเรื่องมีจรรยาบรรณได้เพิ่มขึ้นจาก 5.6% เป็น 29.5% หลังผ่านโครงการ

ตารางที่ 2

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
2. ท่านคิดว่าทำให้บริการทางการแพทย์ ต่างกับการให้บริการอื่นๆ อย่างไร				
- ไม่เห็นผลกำไรขาดทุน	20	18.5	13	12.4
- ไม่แตกต่างกัน	11	10.2	2	1.9
- ให้ผู้อื่นพ้นทุกข์, รักษาชีวิต	25	23.1	0	0.0
- ต้องการความรู้	18	16.7	0	0.0
- อื่นๆ	33	30.6	62	59.0
- มีจริยธรรม	0	0	15	14.3
- ไม่ตอบ	1	0.9	13	2.4

พบว่า หลังจากผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์แล้วนิสิต/นักศึกษาแพทย์ คิดถึงจริยธรรมเพิ่มขึ้น (19.37%) จากเดิมที่ไม่นึกถึงเลย (0%)

ตารางที่ 3

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
13. จริยธรรมของแพทย์มีองค์ประกอบอะไรบ้าง ในความคิดของท่าน				
- ชื่อสัตย์ อธิบาท 4, พรหมวิหาร 4, สังคหวัตถุ 4	88	81.5	85	81.0
- เคารพในวิชาชีพ	2	1.9	0	0.0
- อื่นๆ	6	5.6	3	2.9
- ไม่ตอบ	12	11.1	17	16.2

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ คิดถึงจริยธรรมในแง่ของศาสนา เป็นส่วนใหญ่ทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ (81.5%) และ (81%)

ตารางที่ 4

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
14. ท่านมีความรู้สึกกับอาชีพแพทย์อย่างไร (ความเสียสละ การเรียน)				
- เสียสละ งานหนัก	88	81.5	64	61.0
- อื่นๆ (มีเกียรติ)	9	8.3	28	26.7
- ไม่ตอบ	11	10.2	13	12.4

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ทั้งก่อนและหลังเข้าโครงการเวชจริยศาสตร์ มีความรู้สึกกว่าวิชาชีพแพทย์ เป็นอาชีพที่เรียนหนักและต้องเสียสละ (81.5%, 61%)

ตารางที่ 5

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
18. ท่านคิดอย่างไรเมื่อเกิดความผิดพลาด ของแพทย์ในการตรวจ และรักษา				
- แสดงความรับผิดชอบ	76	70.4	12	11.4
- ดุที่เจตนา	12	11.1	24	22.9
- ไม่ควรผิด	3	2.8	2	1.9
- ย่อมเกิดขึ้นได้	8	7.4	55	52.4
- ไม่ตอบ	9	8.3	12	11.4

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ หลังเข้าโครงการเวชจริยศาสตร์แล้ว มีความคิดเห็นที่เปลี่ยนไปเกี่ยวกับความผิดพลาดของแพทย์ว่าสามารถเกิดขึ้นได้ 52.4% จากเดิม 7.4%

2. วิเคราะห์และแสดงวิธีการแก้ปัญหาด้านจริยธรรมวิชาชีพ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ตารางที่ 6

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
4. ท่านคิดอย่างไรกับการที่ต้องทำงานใน วันหยุดและกลางคืน ในขณะที่คนอื่น พักผ่อนอยู่บ้านหรือไปเที่ยว				
- เป็นหน้าที่	62	57.4	42	40.0
- เสียสละ	33	30.6	41	39.0
- เหนื่อย	9	8.3	0	0.0
- อื่นๆ	3	2.8	21	20.0
- ไม่ตอบ	1	0.9	1	1.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ได้ตระหนักถึงจริยธรรมวิชาชีพมากขึ้น โดยมีทัศนคติต่อวิชาชีพแพทย์ต้องเสียสละ 39% ใกล้เคียงกับต้องเป็นหน้าที่ 40% หลังผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์ จากเดิมก่อนเข้าอบรมคิดว่าเป็นหน้าที่ 57.4% และสละ 30.6%

ตารางที่ 7

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
6. ท่านคิดอย่างไรกับการทำแท้ง ท่านเป็นแพทย์จะทำหรือไม่				
- ทำ + กรณี	52	48.1	82	78.1
- ไม่ทำ	53	49.1	20	19.0
- ไม่ตอบ	3	2.8	3	2.9

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ มีความเป็นเหตุเป็นผลมากขึ้น ในการแก้ปัญหาด้านจริยธรรม โดยตอบว่าไม่ทำแท้งเหลือเพียง 19% จะทำแท้งเป็นกรณีไป 78%

ตารางที่ 8

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
19. ท่านคิดอย่างไรกับการใช้ทุนหลังจบการศึกษาแพทย์				
- เพิ่มพูนประสบการณ์	94	87.0	67	63.8
- อื่นๆ	3	2.8	26	24.8
- ไม่ตอบ	11	10.2	12	11.4

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ คิดถึงตัวเองน้อยลงหลังจากผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์ โดยคิดว่าการใช้ทุนเป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์ลดลงเหลือ 63.8% จาก 87%

3. ปรับพฤติกรรมในวิชาชีพที่แสดงต่อผู้ป่วยญาติผู้ป่วย เพื่อนร่วมวิชาชีพ เพื่อนต่างวิชาชีพ อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 9

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
5. ท่านคิดว่าแพทย์มีสิทธิ์ที่จะปฏิเสธการรักษาคนไข้หรือไม่				
- ไม่มี	87	80.6	96	91.4
- มี	20	18.5	8	7.6
- ไม่ตอบ	1	0.9	1	1.0

ทัศนคติของนิสิต/นักศึกษาแพทย์ ต่อผู้ป่วย เช่นการปฏิเสธการรักษาคนไข้ลดลงเหลือเพียง 7.6% หลังผ่านโครงการ

ตารางที่ 10

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
7. ท่านทราบถึงสิทธิผู้ป่วยหรือไม่				
- ทราบ	103	95.4	104	99.0
- ไม่ทราบ	4	3.7	0	0.0
- ไม่ตอบ	1	0.9	1	1.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ทราบถึงสิทธิผู้ป่วย 99% หลังผ่านโครงการ

ตารางที่ 11

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
8. ท่านคิดว่าความเห็นของญาติผู้ป่วยมีความสำคัญหรือไม่ เพียงใด				
- สำคัญ	77	71.3	104	99.0
- ไม่สำคัญ	1	0.9	0	0.0
- อื่นๆ	29	26.9	0	0.0
- ไม่ตอบ	1	0.9	1	1.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ทราบถึงความสำคัญของญาติผู้ป่วยมากขึ้น หลังผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์ (99%)

ตารางที่ 12

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
9. ถ้าเพื่อนสนิทของท่านขาดงาน แล้วมาหาท่านเพื่อขอใบรับรองแพทย์ มิฉะนั้นถูกไล่ออก ท่านจะทำอย่างไร				
- ไม่ทำ	20	18.5	32	30.5
- เขียนตามจริง	14	13.0	19	18.1
- คำนึงถึงเหตุผล	71	65.7	11	10.5
- อื่นๆ (หาทางอื่นทดแทน)	1	0.9	42	40.0
- ไม่ตอบ	2	1.9	1	1.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ เริ่มปรับพฤติกรรมต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพหลังจากผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์ โดยพยายามจะช่วยเหลือโดยวิธีที่ถูกจริยธรรม (40%) ซึ่งเมื่อก่อนผ่านโครงการจะนึกถึงเหตุผลมากกว่า (65.7%)

ตารางที่ 13

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
10. ถ้าท่านไม่ใช่แพทย์ ท่านคิดว่าแพทย์ควรมีมารยาทอย่างไร				
- สุภาพ อ่อนโยน น่าเชื่อถือ	97	89.8	97	92.4
- อื่นๆ	10	9.3	10	9.5
- ไม่ตอบ	1	0.9	1	1.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ รู้ว่าควรจะทำตัวอย่างไรต่อผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย และเพื่อนต่างวิชาชีพ แล้วตั้งแต่ก่อนและหลังเข้าโครงการ (89.8%, 92.4%)

ตารางที่ 14

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
12. ถ้าท่านเป็นแพทย์ที่กำลังให้การรักษาผู้ป่วยที่ไม่รู้สึกตัว (brain death) อยู่ได้ด้วยเครื่องผดุงชีวิต ท่านคิดว่ามีประเด็นพิจารณา เพื่อให้ผู้ป่วยจากไปอย่างสงบหรือไม่อธิบายเหตุผลประกอบ				
- มีสิทธิ	51	47.2	17	16.2
- ไม่มี	13	12.0	4	3.8
- แล้วแต่ญาติ	30	27.8	71	67.6
- อื่นๆ	1	0.9	1	1.0
- ไม่ตอบ	13	12.0	12	11.4

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ สามารถปรับพฤติกรรมในวิชาชีพต่อญาติผู้ป่วยได้ดีขึ้นหลังจากผ่านโครงการจริยเวชศาสตร์ โดยคำนึงถึงญาติเพิ่มมากขึ้น 67% จาก 27.8% ก่อนเข้าโครงการ

4. แสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ในทางวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ตารางที่ 15

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
3. ท่านคิดว่าแพทย์สมควรได้รับเงินค่าตอบแทนในการรักษาคนไข้หรือไม่				
- สมควร	90	83.3	99	94.3
- ไม่สมควร	5	4.6	2	1.9
- อื่นๆ	12	11.1	2	1.9
- ไม่ตอบ	1	0.9	2	1.9

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ มีความเห็นตรงกันทั้งก่อนและหลังเข้าโครงการเวชจริยศาสตร์ ว่าเงินสมควรจะเป็นค่าตอบแทนในการรักษาคนไข้ (83.3% และ 94.3%)

ตารางที่ 16

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
11. ท่านคิดว่ามีแพทย์สาขาใดที่สามารถให้การรักษาผู้ป่วยได้โดยไม่ต้องมีคนช่วยเหลือ				
- ไม่มี	75	69.4	91	86.7
- อื่นๆ (มีแพทย์ที่สามารถรักษาผู้ป่วยได้โดยไม่ต้องมีคนช่วยเหลือ)	32	29.6	14	13.3
- ไม่ตอบ	1	0.9	0	0.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ หลังเข้าร่วมโครงการเวชจริยศาสตร์ เริ่มคิดว่าแพทย์ต้องรักษาคนไข้เป็นทีมมากขึ้น 86% จากก่อนเข้าโครงการ 69%

ตารางที่ 17

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
15. ท่านคิดอย่างไรเกี่ยวกับการโคลนนิ่งมนุษย์				
- เห็นด้วย	27	25.0	20	19.0
- ไม่เห็นด้วย	60	55.6	63	60.0
- อื่นๆ	10	9.3	10	9.5
- ไม่ตอบ	11	10.2	12	11.4

ตารางที่ 18

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
16. ท่านคิดอย่างไรกับการโคลนนิ่งสัตว์				
- ไม่เห็นด้วย	31	28.7	28	26.7
- เห็นด้วย	56	51.9	53	50.5
- อื่นๆ	10	9.3	8	7.6
- ไม่ตอบ	11	10.2	16	15.2

ตารางที่ 19

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
17. ท่านคิดว่า การทดลองในสัตว์และมนุษย์ ควรมีการรอบหรือไม่ และควรต่างกันอย่างไร สัตว์				
- ไม่ควรทำ	14	13.0	5	4.8
- ทำ + กรอบ	76	70.4	83	79.0
- อื่นๆ	7	6.5	5	4.8
- ไม่ตอบ	11	10.2	12	11.4
มนุษย์				
- ไม่ควรทำ	15	13.9	7	6.7
- ทำ + กรอบ	77	71.3	83	79.0
- อื่นๆ	5	4.6	2	1.9
- ไม่ตอบ	11	10.2	16	15.2

ตารางที่ 20

คำถาม/คำตอบ	ก่อนเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ	หลังเข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ
20. ท่านคิดอย่างไรกับข้อความต่อไปนี้ให้วิจารณ์				
1. อุดตาน ทมยันตี ปณทิตา (บัณฑิตย้อมฝักตม)				
- เห็นด้วย	93	86.1	89	84.8
- ไม่ตอบ	15	13.8	16	15.2
2. สัพเพส ชิวิต ปัย (ชิวิตย้อมเป็นที่รัก)				
- เห็นด้วย	91	84.3	19	18.1
- อื่นๆ	6	5.6	2	1.9
- ไม่ตอบ	11	10.2	84	80.0

นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ยังไม่ค่อยวิเคราะห์ปัญหาเท่าใดนักทั้งก่อนและหลังเข้าโครงการ โดยเลือกคำตอบง่าย ๆ เป็นส่วนใหญ่

สรุปผลการวิจัย

จากคำถามปลายเปิด 20 ข้อ โดยมีข้อที่ 1,2,13,14,18 (ตารางที่ 1-7) เป็นคำถามเพื่อทดสอบวัตถุประสงค์เรื่อง เรียนรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเรื่องคุณธรรม และจริยธรรม จากการจัดกลุ่มคำตอบที่ใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน ก่อนเข้าโครงการจริยธรรม นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ส่วนใหญ่มีความตั้งใจดีในการที่จะเข้ามาเรียนแพทย์ และคิดว่าอาชีพแพทย์เป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนัก เสียสละ และอดทน (ตารางที่ 1,2) และเมื่อหลังจากเข้าโครงการแล้ว นิสิต/นักศึกษาแพทย์คิดถึงจริยธรรมเพิ่มเข้าไปด้วย (ตารางที่ 1)

สำหรับคำถามที่ 4,6,19 (ตารางที่ 6,7,8) เป็นคำถามเพื่อศึกษาการวิเคราะห์และการแก้ปัญหา ด้านจริยธรรมวิชาชีพ โดยให้นิสิต/นักศึกษาแพทย์ ค้นหาคำตอบจากคำถามที่เป็นปัญหาของวิชาชีพ ซึ่งเมื่อผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์แล้ว นิสิต/นักศึกษาแพทย์สามารถวิเคราะห์และแก้ปัญหาด้านจริยธรรมได้ด้วย นิสิต/นักศึกษาแพทย์คิดถึงตัวเองน้อยลง

คำถามที่ 5,7,8,9,10,12 (ตารางที่ 9,10,11,12,13,14) เป็นคำถามเพื่อศึกษาความคิดของนิสิต/นักศึกษาแพทย์ที่มีต่อผู้ป่วย ญาติผู้ป่วย เพื่อร่วมวิชาชีพเพื่อนต่างวิชาชีพ พบว่านิสิต/นักศึกษาแพทย์มีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อผู้ป่วย โดยเมื่อถูกถามเกี่ยวกับการปฏิเสธการรักษาคนไข้ หลังจากผ่านโครงการเวชจริยศาสตร์แล้ว นิสิต/นักศึกษาแพทย์จะปฏิเสธคนไข้ลดลง (ตารางที่ 9) นอกจากนี้หลังจากผ่านโครงการนิสิต/นักศึกษาแพทย์ 99% ทราบถึงสิทธิผู้ป่วยและความสำคัญของญาติ (ตารางที่ 10,11)

สำหรับคำถามที่ 3,11,15,16,17,20 (ตารางที่ 15,16,17,18,19,20) เป็นคำถามเพื่อให้ นิสิต/นักศึกษาแพทย์แสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ทางวิชาชีพ โดยเน้นหนักไปที่เรื่องโคลนนิ่งมนุษย์, สัตว์และการทดลองในมนุษย์ และสัตว์ ซึ่งนิสิต/นักศึกษาแพทย์ส่วนใหญ่ ถ้าเป็นเรื่องเกี่ยวกับโคลนนิ่ง ยังมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไม่สมควรทำ ส่วนถ้าเป็นเรื่องการทดลองในมนุษย์และสัตว์ มีความเห็นว่าควรจะทำได้แต่ต้องมีกรอบที่ชัดเจน

สรุป

โครงการเวชจริยศาสตร์ เป็นโครงการที่จำเป็นสำหรับนิสิต/นักศึกษาแพทย์ ถึงแม้ว่านิสิต/นักศึกษาแพทย์ ส่วนใหญ่จะเตรียมตัวมาแล้วสำหรับงานหนักและเสียสละ แต่เมื่อได้ผ่านกิจกรรมเวชจริยศาสตร์แล้ว นิสิต/นักศึกษาแพทย์ มีความคิดว่าจริยธรรม เป็นส่วนสำคัญในวิชาชีพแพทย์

เอกสารอ้างอิง

1. โครงการเวชจริยศาสตร์ สำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานคร และวชิรพยาบาล ปีการศึกษา 2544 ที่ กท.06021/7490 ลงวันที่ 28 ธันวาคม 2544.
2. โครงการเวชจริยศาสตร์ สำหรับนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 4 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2544 ที่ ทม.104 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2544.
3. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ: คู่มือการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2544.
4. หลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล ปีการศึกษา 2544.
5. จริยธรรมนักศึกษาแพทย์: การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมจริยธรรม ครั้งที่ 1/2539, 9-11 กันยายน 2539: วิทยาลัยแพทยศาสตร์ กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล กับคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.